

«Bieži vakaros, pārdomājot dzīvi, es pasakos par to, ka esmu nodzīvojusi raibu, ļoti bagātīgu dzīvi,» saka kardioloģe, apiterapeite HELJO VIĻUMAINE, gleznotāja Jūlija Viļumaiņa atraitne. Viņa ir sasniegusi jau 91 gada vecumu, bet viņas optimismu un možumu, par spīti piedzīvotajām grūtībām, var tikai apbrīnot.

Nezaudēt možumu

gara

BĒRNĪBA – KARA UN PĒCKARA ĒNĀ

«Skatījumu uz dzīvi, spēju tikt pāri dažādām grūtībām esmu mantojusi no savas māmiņas. Viņa vienmēr bija ļoti nīpra, izdarīga. Jaunības dienās māmiņa aizceļoja uz Odesu, kur bagātu franču ģimenē strādāja par bērnu pieskatītāju un skolotāju. Kad sākās juku laiki, šī ģimene sauca viņu līdzī uz Franciju, bet māmiņa atteicās, jo gribēja atgriezties dzimtenē. Latvijas saknes visu mūžu viņai bija svarīgas. Pirms satikšanās ar manu tēti viņa strādāja Vērmaņdārza kafejnīcā pie ēdiena gatavošanas. Vecāki iepazinās

Rīgā, kur tēvs bieži kārtoja ar darbu saistītus jautājumus.

Mans tētis Heinrihs ir dzimis Apē, kur pirmskara gados dzīvoja daudzas ebreju ģimenes. Spēlējoties ar apkaimes bērniem, viņš apguva ebreju valodu.

Vēl tētis brīvi pārvaldīja arī vācu valodu. Kad vecāki nodibināja ģimeni, viņi apmetās tēta dzimtajā vietā. Piedzima mans vecākais brālis Kaju, tad es un jaunākais brālis Jānis. Mana

Heljo sešu mēnešu vecumā.

mamma ir dzimusi Igaunijas pierobežā, viņai ir igauņu saknes, tāpēc arī mums ar vecāko brāli tika doti igauņu vārdi. Mana vārda izcelsme ir saistīta ar latīņu valodu, un tā nozīme ir Saule.

Līdz Otrā pasaules kara sākumam tētis strādāja pie ebreju tautības tirgotājiem. Tobrīd Apes pusē notika aktīva mežu pirkšana un pārdošana, un viņš šajās sarunās bija vidutājs.

Sākoties karam, vispirms nonācām Rūjienā, kur dzīvojām pie paziņām, taču, frontes linijai tuvojoties, vecāki meklēja jaunas pagaidu mājas. Tā mēs nonācām līdz Idus stacijai – tās priekšnieks mūsu ģimenei piešķīra vienu istabiņu savā mājā. Atceros, ka netālu bija ārkārtīgi skaista pļava, vēl maza meitene būdama, es priedājos par dažādo augu smaržu un fantastisko krāsu gammu. Mēs redzējām arī, kā tālumā lidmašīnas met bumbas... Mūsu saimnieces mājās mēdza ierasties arī krievu armijas vīri ar šautenēm pie sāniem. Viņi lūdza ūdeni. Kad saimniece to pasniedza, viņi vispirms to kārtīgi apskatīja, lai novērtētu krāsu, tad ostīja un tikai pēc tam pa mazam malciņam izdzēra – baidījās, vai ūdens nav saindēts.

Mainoties frontes linijai, ar mammu un brāļiem apmetāmies Valkā pie tēta radiem viņu lauku mājās. Savukārt tētis meklēja darbu – aizklīda līdz Alojai. Tur viņš bija iesācis strādāt dažādus darbus. Tētis bija atradis dzīvokli, tāpēc gatavojāmies pārcelties pie viņa, bet viņš pēkšņi mira no infarkta. Tā mēs palikām Valkā. Drīz nomira onkulis, pie kura dzīvojām, bet, kad sākās izvešanas, aizveda mūsu tanti... Sekoja viena nelaieme pēc otras. Taču mamma nekurnot ar visu tika galā, viņai palīdzēja otra mūsu tante. Paēduši bijām vienmēr.

Līdz skolai bija pieci kilometri, bet mēs katru dienu tos nostāigājām. Ziemas bija bargas. Kad vēl onkulis bija dzīvs, šad un tad viņš mūs uz skolu aizveda ar zirgu, bet tas notika reti. Savukārt no skolas ceļš vienmēr bija mērāms kājām. Māmiņa dažkārt ļoti pārdzīvoja, ka bērniem tik tāls ceļš ejams, nosalušām rokām un kājām. Taču šodien es domāju, ka tas mums deva rūdījumu visai turpmākajai dzīvei. Psiholoģiskajai izturībai ir vislielākā nozīme.»

VEIKSMES PAVEDIENI

«Es biju ļoti aktīva, jau skolas gados piedalījās sabiedriskajā dzīvē, deļoju tautas dejas. Mamma apguva šuvējas arodu un vienmēr prata vecas drēbes pāršūt tā, lai mēs labi izskatītos. Kara un pēckara gadi nebija viegli, bet... Mūsos bija neizskaidrojams optimisms un lielas alkas dzīvot.

Kad jau mācījās vidusskolā, mūsu Izglītības nodaļas vadītājs uzsvēra, ka man jāklūst par skolotāju. Viņš mani redzēja pedagoģes dotības. Vasarās bērniem mācīju tautas dejas, tomēr skolotājas darbs mani nevilināja. Mani vilka medicīna. Taču, lai to studētu, Rīgā bija nepieciešama apmešanās vieta. Mēs dzīvojām tik tālu no galvaspilsētas! Kad es domāju par savu dzīvi, redzu, ka bijuši daudzi veiksmes pavedieni, kas ļāvuši tikt pāri grūtībām un piepildīt savas vēlēšanās. Tā arī toreiz – pie mammas atbrauca radniece no Rīgas, un izrādījās, ka viņas dzīvokli ir brīva istaba... Tajā varējām apmesties ar jaunāko brāli, viņš savukārt vēlējās studēt Fizikultūras institūtā.

Māmiņa tolaik pārdzīvoja, ka medicīnu studēt ir ļoti grūti. Un viņai bija taisnība. Lai iestātos Medicīnas institūtā, bija jāiztur ārkārtīgi liela konkurence, un arī pašas studijas bija ļoti grūtas, turklāt līdztekus tām es strādāju, jo māmiņai nebija lielas iespējas mani finansiāli atbalstīt. Viņa gan bija ļoti izdarīga, kundēm šuva dažādus tērpus, tomēr finansiāli mūsu ģimenei neklājās viegli. Tomēr ar visu galā tikām. Vecākais brālis izstudēja ekonomiku un dzīvē daudz sasniedza, jaunākais kļuva par treneri sportistiem, es – par kardioloģi. Par spīti grūtībām, visi ieguvām augstāko izglītību un dzīvojām piepildītu dzīvi.

Māmiņa ielika pamatu arī manai izpratnei par eleganci. Viņa man mācīja, lai vienmēr padomāju, ko vilkšu mugurā, ka katrreiz ir jāizskatās atbilstoši notikumam. Viņas ieteikumi un no viņas mantotā gaumes izjūta man noderējusi visu mūžu.»

NERAKSTĪTIE LIKUMI

«Pēc institūta beigšanas es strādāju Rojas poliklinikā un ar laiku kļuva par tās vadītāju, tad nonācu Rīgas 6. slimnīcā un vēl pēc laika 15. paraugpoliklinikā (tagadējā veselības

Heljo mamma Anna, vēl Odesā dzīvojot.

Vidusskolas laikā ar tautas deju partneri.

centrā *Elite* – aut.), kur man lūdza izveidot paraugkabinetu. Tolaik Medicīnas institūts kā mācību iestāde un arī medicīna Latvijā bija ļoti spēcīga, tāpēc pie mums bieži pieredzes apmaiņā brauca ārzemju delegācijas. Jāatzīst gan, ka ārsti bija ļoti zinoši, tomēr mums ne tuvu nebija tāds aprīkojums kā ārzemju klīnikās. Reiz maskavieši pie manis atveda japāņu kolēģus – lai izradu paraugkabinetu. Bet mums taču nekādas tehnikas nebija, vien asinsspiediena mērītājs! Tomēr tai laikā bija nerakstīts likums: īpaši ārzemnieku priekšā ir jāizgrozās un jārada priekšstats, ka pie mums viss nepieciešamais ir! Toreiz japāņi

jautāja: «Vai tad jums bez spiediena mērītāja nekā cita nav?» Bet es *fleitetju*: «Ir, ir pirmajā stāvā!» Laika trūkuma dēļ viņi, par laimi, nelūdzu to parādīt...

Kardioloģija man patika, es regulāri arī papildināju zināšanas – vispirms Kardioloģijas institūtā Ļeņingradā, tad Proktoloģijas institūtā Kijevā. Par darbu specialitātē esmu saņēmusi vairākus pateicības rakstus, tomēr pēc gadiem arvien vairāk mani ieinteresēja jauns virziens, un tā ir apiterapija. Taču šī interese dzima kopdzīvē ar manu vīru, gleznotāju Jūliju Viļumaini.»

MĪLESTĪBAS NEIZSKAIDROJAMIE CEĻI

«Savulaik biju gandrīz jau izveidojusi ģimeni ar ārstu, arī kardiologu, taču... iepazīnos ar gleznotāju Jūliju Viļumaini. Mani vienmēr saistījusi kultūras dzīve, es regulāri apmeklēju dažādas izstādes. Reiz kāda mana paziņa ierosināja pacieņoties Viļumaiņa darbnīcā. Abi bija pazīstami. Gleznotājs toreiz jau bija šķīries, sieva bija aizgājusi. Viņš bija cilvēks ar ļoti augstu intelektu. Tas uz mani atstāja neapraķstāmu iespaidu. Man pie viņa ļoti patika arī tas, ka viņš ļoti galanti prata pret sievieti izturēties. Ne tikai pret mani. Un tas nebija mākslīgi. Ja braucām trolejbusā un kāds vīrietis sēdēja un nedeķa vietu kājās stāvošai sievietei, viņš vienmēr aizrādīja. Viļumainis uzreiz iekrita man sirdī.

Pēc mūsu pirmās tikšanās Viļumainis mani uzaicināja kopā apmeklēt izstādi. Viņš mani iemācīja uz darbiem raudzīties padziļināti, vienmēr jautāja, ko es tajos saskatu. Izstādēs redzēto vienmēr pārsprīdām. Kad jau dzīvojām kopā, sākot gleznot jaunu darbu, Viļumainim nepatika, ja kāds skatās – tas traucēja. Bet, kad darbs lielās līnijās bija uzgleznots, viņš sauca mani skatīties, izteikt savas domas, kā darbu vērtēju.

Mums bija liela gadu starpība – divdesmit viens gads. Mana mamma to pārdzīvoja, viņa teica: «Meit, šajā kopdzīvē tu nebūsi sievietes pienākumu izpildījusi, tu nekļūsi par māti.» Jā, šo pienākumu neesmu izpildījusi, jo man šķita, ka bērns nejutīsies labi ar vecāka gadagājuma vecākiem. Tāpēc šī dzīves puse palika tukša.»

ĻĀVU IEDVESMOTA

«Pa vasarām ar vīru dzīvojām Gaujā. Pie mūsu mājām atradās veca klētiņa, kurā Jūlijs gleznoja. No rītiem agri cēlos, Gaujā nopeldējos, Viļumainis tikmēr bija kafiju izvārijis. Kopā pabrokastojām, Jūlijs palika gleznot, bet es braucu uz darbu Rīgā. Kad atgriezos, katru vakaru abi gar Gaujas malu gājām uz

Heljo un mīlais vīrs
gleznotājs Jūlijs
Viļumainis.

Viņš bija cilvēks ar ļoti augstu intelektu. Tas uz mani atstāja neapraķstāmu iespaidu.

jūru. Vienā virzienā tie bija divi kilometri. Dažkārt mājās biju tikai vienpadsmitos vakarā, bet mēs tāpat gājām staigāt.

Vasaras pavadot Gaujā, dzima mana interese par apiterapiju. Netālu no mūsu mājām bija ārkārtīgi skaistas ūdas. Kad viss ziedēja, vienmēr brīnījies un sajūsminājies, kā bitītes tur darbojas. Tie vēl bija padomju gadi, kad reiz Viļņā klausījies Maskavas Medicīnas institūta organizētās lekcijas par bišu produkciju cilvēka veselības stiprināšanā. Es par to ļoti ieinteresējos. Ar laiku kardioloģija palika otrajā plānā. Sākumā daži kolēģi pat pārmeta, ka esmu pārmetusies uz citu jomu, tomēr zinātne par bišu produktiem mani aizrāva arvien vairāk,

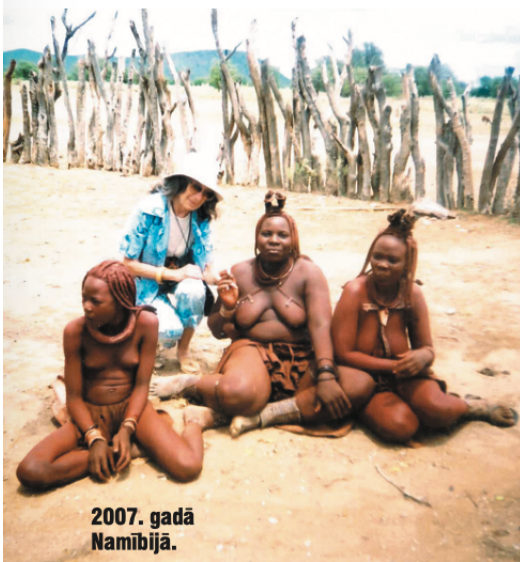
šķita, ka šajā jomā cilvēku labā varēšu izdarīt vairāk.

Kad Latvija atguva neatkarību, uzņēmums *Latvijas bite* man izkārtēja kabinetu, piedāvāja farmaceitus, ar kuriem kopā izveidojām dažādus preparātus, kas nopērkami vēl šodien, – gan iekšēji lietojamus, gan smēres, kas veicina ādas veselību un sekmē dzīšanas procesus. Nodibinājām arī Apiterapijas biedrību. Esmu ārstiem Latvijā un Igaunijā lasījusi lekcijas, šai jomā biju pamatīgi iedziļinājusies. Piedalījies arī starptautiskos ārstu kongresos, kurus apmeklēja speciālisti no visas pasaules. Man pašai medus uzturā pilnībā ir aizvietojis cukuru, bet ziedputekšņus, bišu māšu peru pienu un bišu maizi lietoju kā organismu stiprinošu līdzekli.

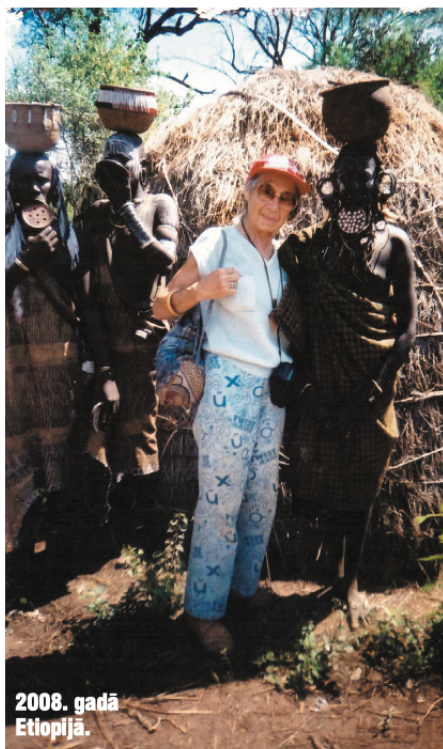
Pa šiem gadiem esmu savākusi kaudzēm pētījumu, visdažādākos materiālus, bija doma sarakstīt grāmatu, bet tā nerealizējās. Apziņos, ka esmu jau krietnos gados, vairs nav spēka pamatīgos krājumus datorā pārrakstīt.»

SMAGIE ZAUDĒJUMI

«Arī es neesmu uzņēmums – esmu piedzīvojusi ļoti tuvu cilvēku zaudējumu. No maniem mīļajiem ilgu mūžu nodzīvoja tikai mammīte – viņa aizgāja 93 gadu vecumā. Savas dzīves pēdējos gadus viņa dzīvoja pie vecākā brāļa. Viņa no šīs pasaules aizgāja viegli, miegā, iepriekšējā vakarā ne par kādām veselības problēmām nesūdzoties. Mans vecākais brālis aizgāja spēka gados – tāpat kā tētis ar infarktu. Savukārt jaunākais brālis traģiski gāja bojā jaunībā neilgi pirms savām iecerētajām kāzām. Tas notika

2007. gadā
Namībija.

2008. gadā
Etiopijā.

vasarā. Brālis piedalījās vieglatlētu apbalvošanā, bet mājupeļā piestāja pie ezera nopeldēties. Viņš noslika... Kā tas varēja notikt, netapa skaidrs. Tas bija ļoti smagi, viņš bija mans mīlais brālis, kuram bija tikai 27 gadi. Mūsu attiecības vienmēr bija ļoti mīlīgas. Kā treneris viņš darba dēļ braukāja pa visu Padomju Savienību. Tolaik Latvijā daudzas preces bija deficīts, un viņš no šiem braucieniem vienmēr kaut ko skaistu atveda man un savai ligavai. Mums bija savstarpēji ārkārtīgi uzmanīgas attiecības, viņa trūkumu vēl ilgi izjutu.

Smaga bija arī mana mīlotā vīra aiziešana. Kad pa vasarām dzīvojām Gaujā, reizi nedēļā Viļumainis brauca uz Rīgu dažādas lietas nokārtot, bet

vakarā atgriezās Gaujā. 1981. gada 15. augustā, pēc darba atbraukusi uz Gauju, gaidīju arī Viļumaini. Bet viņš nebrauca. Kas noticis? Zvanīju uz mūsu dzīvokli, bet telefons neatbildēja. Bija skaidrs, ka jābrauc uz Rīgu skatīties. Taču dzīvokli iekšā netiku. Saprotams, ka kaut kas bija noticis. Sazvanīju toreizējo Mākslas fonda priekšsēdētāju, viņš ieradās vēl ar citiem vīriem, kuri noorganizēja durvju atvēršanu. Man uzreiz sacīja, lai pagaidu trepju telpā un iekšā nenāku... Mēs dzīvojām māksliniekam izbūvētā darbnīcā, kas reizē ir arī dzīvoklis – kāpnes to sadala divos stāvos. Viļumainis bija uz tām paklupis un nokritis... Viņu atrada jau mirušu. Tas bija drausmīgi. Sevišķi sāpīgi man bija Gaujā, kur ik taciņa saistījās ar daudzām skaistām kopīgām atmiņām. Mēs kopā nodzīvojām vien piecpadsmit gadus.

Kad Viļumainis aizgāja, man bija 51 gads. Mākslinieku pasaulē biju pieņemta un ieredzēta, kāds gados jaunāks mākslinieks izrādīja par mani interesi... Bet es uzreiz biju tieša – par

attiecībām nav pat ko domāt! Jo tāds intelekta līmenis, kāds bija Viļumainim, nevienam, ko pazīstu, nepiemīt, un to nekas aizstāt nevar. Es izvēlējos tālāk dzīvot savu dzīvi mūsu kopīgajā pasaulē – mūsu dzīvokli starp Viļumaina darbiem. Uz tiem skatoties, jūtu, ka starp mums joprojām ir netveramas saites. Arī mana kapavieta būs blakus Viļumainim.»

SĀPĒM PRETĪM JĀLIEK PRIEKŠ!

«Lai kā arī nebūtu, lai kas nebūtu piedzīvots, cilvēkam ir jāmeklē prieka avoti, kas palīdz uzturēt viņa garu. Cilvēks nedrīkst sagumt un sākt sūkstīties par dzīvi! Man prieku un možumu vienmēr palīdzējuši uzturēt ceļojumi. Aktīvi ceļot sāku pēc Medicīnas institūta beigšanas. Arī savas laulības laikā biju tā, kas ierosināja apskatīt svešas zemes. Mūsu ar Viļumaini pirmais kopīgais brauciens bija uz Vidusāziju, padomju gados turp devās tūrisma vilcieni. Toreiz kupejā bijām divas ģimenes, un vīrs tik pūta: «Tu esi traka, kur tu mani esi iavedusi?»

Bet, kad staigājām pa tuksnesi, redzējām kamieļus, viņš atzina: «Zini, *feins* gan tas brauciens!»

Viļumainis nebija uz trakulībām, viņš bija krietni piesardzīgāks par mani. Piemēram, man ļoti patik jūra, vīram arī patika peldēt, bet es jūrā gāju arī lielos viļņos, un tad viņš vienmēr teica: «Nu traka tu esi, pilnīgi traka! Vienreiz ar tevi kaut kas notiks, vienreiz tu cietīsi!» Bet laikam arī no citiem cilvēkiem visbiežāk esmu dzirdējusi tieši par savu traku. (*Smejas.*)

Pēc vīra nāves ceļoju ar tūrisma firmām, un varu teikt – tiklīdz iesāc pasauli apskatīt, vairs nevari apstāties! Tā ir kā skaista slimība! Vispirms ceļoju pa Eiropu – tā izbraukāta krustu šķērsu. Tad sekoja tālāki un eksotiskāki ceļojumi. Esmu bijusi visos kontinentos, izņemot Antarktīdu. Un katrā ceļojumā bijis kas skaists. Japānā divas reizes ir būts – pavasarī, kad zied sakuras, un rudenī, kad koku lapas krāsojas spilgti sarkanas, dzeltenas, zaļas. Fantastisks skaistums!

Ilgākais brauciens manā mūžā bija uz Nepālu, Tibetu un tālāk uz Himalaju kalniem. Man bija sapnis kaut reizi mūžā redzēt Everestu. Himalajos ar džipiem uzbraucām 5250 metru augstumā, pēc tam bija jāpakāpelē augstāk pašiem. Divi pāri no mūsu grupas stipro galvassāpju dēļ, kas nereti rodas retinātā gaisā, ātri vien brauca lejā, bet es varu lielīties, ka izturēju. Lai gan man bija jau pāri 70 gadiem. Izbaudīju tur fantastisku skatu, turpat Everests, tā tad sapnis piepildīts!

Visos vecumos tāliem ceļojumiem ir jāgatavojas. Dodoties uz Himalajiem, jau krietnu laiku iepriekš ik dienu sāku lietot bišu māšu peru pienīņu un bišu maizi. Pateicoties tam, izturēju braucienu un spiediena maiņas. Par to jaunie brīnījās, bet es vēlāk brauciena organizatoriem pārmetu – cilvēki ir jābrīdina par to, ka papildu slodzei organisms ir jāgatavojas!

Man vienmēr ir gribējies izbaudīt dažādas pieredzes, kaut ko ārpus ikdienības. Piemēram, Malī pirmoreiz pieskāros un viegli uz astes uzsēdos krokodilam. Pārējie grupas biedri tik sauca, ko es darot, tas taču esot ārprāts, bet nebija jau tik traki – viens no vietējiem plēsoņam bija iedevis gaļas gabaliņu, un, kad krokodilam

piegāju klāt, viņš bija pavisam mierīgs. Savukārt Peru pirmoreiz rokās turēju kobru. Mirkļa impulsa rezultātā savu pirmo nepatiku pārvarēju, jo gribējās pamēģināt! Un tad vienmēr ir kāds pārsteigums – biju gaidījusi, ka kobra būs netikami gluma, bet viņa bija maiga kā samts.

Ceļojumos gūtā pieredze ir neaizmirstama. Namībijā Sarkanajā tuksnesī reiz nakti pavadījām. Gulējām teltīs, un bija tik interesanti, ka naktī visapkārt dzirdēju īpatnēju šalkoņu.

Kad ceļoju vēl 80 gadu vecumā, draudzenes vaicāja, vai man patiešām nav bail? Bet es atbildēju – ja man

Lai kas nebūtu
piedzīvots,
cilvēkam ir
jāmeklē prieka
avoti, kas
palīdz uzturēt
viņa garu.

kaut kur ir nolikts laiks aiziešanai, tad to tāpat mainīt nevaru. Ceļojumos vienmēr esmu pieteikusi vienu, jo, ja būtu gaidījusi uz draudzenēm, nekur nebūtu aizbraukusi...

Reiz gan secināju, ka esmu bijusi par daudz pārgalvīga. Tas notika Austrālijā. Visi braucēji negāja tuksnesī un pa Olgas kalnu: pamatīgā tveicē nācās iet pamatīgu gabalu. Bet es sev iestāstīju – iešu lēnā garā, vienmērīgi un dziļi elpošu, un viss būs labi. Tomēr, kad iekāpu autobusā, secināju, ka esmu atgriezies pēdējiem spēkiem. Visādi varēja iziet arī pēdējā braucienā, kad devos uz Taizemi 2011. gadā. Jutu, ka kaut kas nav labi ar muguru, tomēr aizbraucu un ceļojumu pat varēju izbaudīt. Taču, kad atgriezos mājās, vienu rītu vairs nespēju izkāpt no

gultas – tik ļoti mugura sāpēja. Bija lūzuši pieci muguras skriemeļi. Vēlāk domāju – cik labi, ka tas notika mājās, nevis ceļojuma laikā.

Kad ceļoju, vienmēr sajūsminājos – cik savā dažādībā ārkārtīgi skaista ir pasaule! Bet, atgriežoties Latvijā un ienākot savā dzīvoklī, katru reizi esmu pateikusies Augstākajam, ka esmu mājās. Jo labāku vietu par Latviju nezinu. Varbūt šī izjūta nāk no mammas, kas, par spīti visam, vienmēr gribēja atgriezties un palikt dzimtenē.»

PATEIKTIES PAR VISU

«Gadi cilvēku fiziski ierobežo, bet dod ko citu – pasēdi, padomā, ko esi šajā pasaulē ieguvusi un citiem devusi. Ja agrāk sevi iepriecināju ar ceļojumiem, tad šodien – lasot grāmatas, skatoties televīzijā kultūras pārraides, izejot nelielā pastaigā ap māju. Kad vēl strādāju par kardioloģi, sapratu, ka vissvarīgākais ir pacientu nomierināt un tikai tad piemeklēt atbilstošus medikamentus. Jo būtiskākais ir atjaunot cilvēkā iekšējo līdzsvaru. Tas attiecas arī uz mani pašu. Ja ir kādi satraukumi, visu mierīgi pārdomāju un tomēr cenšos uzsvartu likt uz labo.

Joprojām dzīvoju mūsu ar Viļumaini dzīvoklī – mākslinieka darbnīcā, kas atrodas ēkas pēdējā, sestajā, stāvā. Mani radi ir teikuši: tev jāmaina dzīvoklis, lai vari dzīvot pirmajā stāvā. Bet man grūti iedomāties, ka varētu pamest šo vietu, ar kuru saistās tik daudz atmiņu. Cik ilgi vien es varēšu, tik ilgi šeit būšu. Protams, apzinos, ka var pienākt diena, kad pati vairs nespēšu tikt galā. Bet pagaidām ar cilvēku palīdzību to vēl spēju. Tas ir ārkārtīgi mīli, jo pamesta nejutos. Esmu korporācijā *Gundega* – mani bieži apciemmo jaukas korporantes. Varu būt laimīga, ka man apkārt vienmēr ir bijuši labi cilvēki. Arī pati ne ar vienu neesmu sagājusi ragos. Apzinos, ka mums katram ir savas vājības, savi plusi un mīnusi, tas vienkārši ir jāpieņem.

Mēs ģimenē neesam bijuši ļoti reliģiozi, tomēr arvien esmu pārliecinājusies, ka kāds mūs un mūsu dzīvi vada. Bieži vakaros, kad pārdomāju konkrēto dienu un dzīvi kopumā, Augstākajam pasakos. Jo es esmu nodzīvojuši raibu, bet ļoti bagātīgu dzīvi. Esmu bijusi laimīga.» ■